

Медицинского Государственного
Университета
Здесь
Заведение
недостатки
поиску
при
статье
и

Собиста справа №
Белашова
Евгения Семёновна
от

№

Наталія Нікоряк, Альона Бойчук

Чернетка кафедральної історії (історіографічна спроба)

ЧЕРНІВЦІ 2015

20 р.
мисл
хр

на роботу
історії
до цього
Гармашенко
др. В. Крижан
до складу
префакультетської
академічної
переводу
до кафедри
історії
1959-
195

Факультет іноземних мов
Кафедра зарубіжної літератури

Протоколи
Засідань кафедри
літератури, отримані кафедри
ка лекцій
за 1949-50 уч

ДЕЛО

№
Найдено
Окончено
на 24 листях

биста справа
Шелкова
Тамара

на 25 листах

Нового 24-го
Відбито 25-го

ББК 74.584(7укр)738.1 Чернівецький ун-т
УДК [82.0:378.4(477.85)ЧНУ] (091)
Н646

Друкується за ухвалою редакційно-видавничої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Нікоряк Н.В., Бойчук А.Р.

Н 646

Чернетка кафедральної історії (історіографічна спроба) / Н.В. Нікоряк, А.Р. Бойчук ; Передмова О.В. Червінської. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 136 с.

Короткий історіографічний начерк „гіпотетичної біографії” кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури університету подається від часу її заснування (1945 р.) до сьогодні на матеріалі збережених архівних документів (Чернівецький ОДА, Архів ЧНУ імені Юрія Федьковича). Зібрано 55 біографій викладачів, які в той чи інший час працювали або зараз працюють на кафедрі; персональні довідки доповнюються списком ключових наукових праць.

Для науковців-історіографів, аспірантів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

ББК 74.584(7укр)738.1 Чернівецький ун-т
УДК [82.0:378.4(477.85)ЧНУ] (091)

© Бойчук А.Р., 2015
© Нікоряк Н.В., 2015
© Червінська О.В., передмова, 2015
© Чернівецький національний
університет, 2015

Друкується за ухвалою редакційно-видавничої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Репліка консультанта:

Н 646 Нікоряк Н.В., Бойчук А.Р.
Чернетка кафедральної історії (історіографічна спроба) / Н.В.
Нікоряк, А.Р. Бойчук ; Передмова О.В. Червінської. – Чернівці :
Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 136 с.

Короткий історіографічний начерк „гіпотетичної біографії“
кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури університету
подається від часу її заснування (1945 р.) до сьогодні на матеріалі
збережених архівних документів (Чернівецький ОДА, Архів ЧНУ імені
Юрія Федьковича). Зібрано 55 біографій викладачів, які в той чи інший
час працювали або зараз працюють на кафедрі; персональні довідки
доповнюються списком ключових наукових праць.

Для науковців-історіографів, аспірантів, викладачів і студентів
вищих навчальних закладів.

ББК 74.584(7укр)738.1 Чернівецький ун-т
УДК [82.0:378.4(477.85)ЧНУ] (091)

- © Бойчук А.Р., 2015
- © Нікоряк Н.В., 2015
- © Червінська О.В., передмова, 2015
- © Чернівецький національний
університет, 2015

*Ця „Чернетка“ насправді є важливим прецедентом,
знакущим для нашої кафедри. І не тільки для неї.
Історіографічний проєкт молодих учених Наталії Нікоряк
та Львони Бойчук привертась нашу увагу до того коріння, з
якого починається саме колективна наукова творчість.
Ми бачимо, як формується цілісний образ кафедрального
„портрету“. Це не лише шана тим, хто закладав
фундамент, і це аж ніяк не настирлива цікавість до їхніх
„особових справ“ – це справжній, безжорстливий науковий
подвиг дослідниць, захоплених перспективою відкриття
історіографічних артефактів. Вони реально наблизилися
до вирішення низки багатовимірних питань: що являє
собой науковий колектив як лабораторія новаторських
ідей і чи можливий розвиток науки за будь-яких
історичних умов, чи існує для колективу поняття
„великого часу“, яке здатне утвержувати цілісний
інтелектуальний організм, діяльність якого від самого
початку й до кожного поточного моменту дійсності
здатна не втрапити свого енергетичного потенціалу.
Автори, які ще раніше підтвердили свій фаховий
рівень оригінальними дисертаціями, й на цей раз не
побоялися ввійти у невідомий простір нової для себе
методики наукового пошуку – це була інтимна праця з
архівними документами, що відбувалася наодиночі
з несподіваними відкриттями. Історична розвідка
здійснена за рахунок їхнього власного часу, витраченого не*

на безпорядних дітей (Намляв) або друзів (Дльвона), або на цікаву книжку чи якісь молодіжні посиденьки, замість цього всеого вони проводили літні часи в темних та доволі прохолодних архівних підвалах... (Державний архів Чернівецької області, Архів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та власні архівні матеріали кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури).

На перший погляд, це ніби певний екскурс у закритки історичної мінувщини нашої кафедри. Однак значення їхньої праці є значно важливішим, оскільки теорії дуже часто бракує саме дослідницької „матерії“, уможвадніють багатьох теоретичних тез дуже часто могла би спокійно бути сформульована фактами, якщо б хтось взявся розшукати, зібрати й проаналізувати ці факти. Своєю працею вони підтверджують, що рухониси не горять, а лише припороцкуються пилком, а також – що теорія без практики або мертва, або лукава...

Практичний крок, який зроблено тут у напрямку усвідомлення гіпотетичної історії кафедри, вимагає кроку наступного – усвідомити та теоретично розв'язати біографію колективу як онтологічно значущу проблему. Необхідно програмувати продовження.

Ольга Червінська

„ГЕНЕТИЧНА ІСТОРІЯ”

КАФЕДРИ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ТЕОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ

Сучасного вигляду наша кафедра набула не відразу. Попри те, що починаючи з 1875 р. університет уже мав свою історію як університет імені Франца Йосифа, а пізніше – *Universitätsa Regale Carol I din Setaiici* (з 1919 р.), викладання зарубіжної культури та літератури тут навіть не формулювалося. Інтелектуальним орієнтиром університету на той час були теологія разом з обмеженим рядом природничих дисциплін. Філологія включалася у програмний формат нашого вузу завдяки славісту О. Калужняцькому та мовознавцю С. Смалд-Стоцькому.

Питання про зарубіжну літературу як окремий предмет постає в післявоєнний час у зв'язку з появою загізної завіси, що відділила новий державний культурно-соціальний простір Буковини від зарубіжного побуту. До заснування кафедри програмні курси західної літератури на реформованому новими вимогами філологічному факультеті зводилися лише до читання лекцій з античної літератури (переважно грецької) і сучасної західної літератури.

У вересні 1945 р. на запрошення нового ректорату до Чернівецького університету прибув відомий лєнінградський учений, доктор, професор *Гуля Микола Петрович* – людина складної, драматичної долі, вихованець класичної пєтербурзької філологічної школи, знавець живих європейських мов, а також давньогрецької, латини, санскриту, давньохітєпєцької, китайської (автор праць „Платон і поезія”, „Поетична техніка Рігведи”, „Диактичєская афористика Древнего Египта” та ін.). Він і став засновником та першим керівником кафедри зарубіжної літератури. На жаль, найважливіша частина його дорожки

залишилася в маніскриптному варіанті (архів М.П. Гулі передано його сином у відділ рукописів Російської національної бібліотеки ім. М. Сєлєтєєва-Щєдрїна, м. Санкт-Пєтербурґ). За спогадами його студентів, він викладав курси історії світової літератури блискучє, намагачься відхилитися від звичного тут європоцентризму.

У 1945–1946 навчальному році на новостворєній кафедрі працювало лише чєтєверо викладачєв: окрім завідуючого кафедрою профєсора М.П. Гулі, – доцент І.І. Коропатєва, старший викладач О.П. Гуля, ст. викладач Є.П. Турта і лаборант Є.В. Лєйман. Під керівництвом М.П. Гулі кафедра розширила і тематично наповнила програми, охопивши всє періоди – від Античності до сучасності.

Доцент *І.І. Коропатєва*, що захистила кандидатську дисєртацию в Харківському університєті на тему „Античні мотиви в українськєй літературі ХХ ст.” і розпочала роботу над докторською дисєртацию „Античні міфи в драмах російськєх символїстів”, викладала філологам „Античну літературу”, „Літературу Серєднїх вікїв” та „Новїтню захїдноєвропейську літературу”. Старший викладач *Є.П. Турта* розпочав роботу над кандидатською дисєртацию „Творчїсть В.А. Слєпцова”. Старший викладач *О.П. Гуля* працювала над кандидатською дисєртацию „Цєнри мови та літератури на територїї Франції до ХVІІ столїття”. У цьому ж 1946 р. до кафедри прикрїпилася аспїрантка *В.Г. Заєвєзєдєкіна*, яка працювала над темою „О.С. Пушкїн і антична література”, їй доручили читати курс „Історія римськєй літератури”.

У планах кафедри на перший навчальний рік була запланована організація роботи аспїрантури і спеціальних наукових семїнарїв. У цьому ж році був відновлений кабїнет всєсвітньої літератури, який почали активно укомплектовувати програмними текстами і

„Генетична історія” кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури

Гнатюка, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна та ін.), окремими вузами близького та далекого зарубіжжя: Тартуський університет (Естонія), Санкт-Петербурзький державний університет, Російський державний гуманітарний університет, Єлський державний університет, Колумбійський університет (Ін-т Гаррімана), Віденський університет, Клагенфуртський університет (Австрія), Педагогічний університет Дюльвісбурга (Німеччина) та ін. У програмі навчання передбачена можливість стажування студентів за кордоном при одному із зазначених навчальних закладів. З 2006 р. представники кафедри (Рихло П.В., Матійчук О.М., Кравчук О.М., Ісагчук Ю.В.) є учасниками міжнародної програми Центру германістики при відділі світової літератури Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України та Інституту німецької та нідерландської філології Берлінського Вільного університету.

Серед вихованців кафедри були відомі митці: дитячі письменники Л.І. Кондрашенко (04.08.1930–5.04.2002) та М.Ф. Фролова (06.01.1931–14.04.2013), поет І.С. Меламед (14.07.1961–16.04.2014).

ПРО ТИХ, ХТО ТУТ ПРАЦЮВАВ

(Особові справи) *

* Дані про „особові справи” науковців тут розміщено у хронологічній послідовності їхнього приходу на кафедру.

літературн. Був автором ряду статей для енциклопедичного словника „Лексикон загального та порівняльного літературознавства” (2001). Став учасником колективної монографії „Традиційні сюжети та образи” (2004) за редакцією А. Р. Волкова.

2004–2005 р. О. В. Бойченко представляв Україну на міжнародних перекладацьких семінарах. Окрім того, у 2006 р. стажувався у м. Вашингтоні в Бюро питань освіти та культури держдепартаменту США за програмою „Американська демократія”.

На кафедрі зарубіжної літератури та теорії літератури читав спецкурси „Цілісний аналіз поетичного твору”, „Європейська філософська проза”, „Сучасна німецькомовна література”, „Література Центральної Європи”, „Постмодернізм у літературі”. У різні роки був співредактором інтернет-часопису „Потяг 76”, колумністом „Українського Журналу”, журналу „Країна”, газети „Молодий Буховинець”.

Основні публікації:

1. Бойченко О. В. Суд над Сократом в європейській літературі: функціонування традиційної структури / Олександр Володимирович Бойченко : дис. канд. філол. наук : 10.01.05; 10.01.04. – Чернівці, 1995. – 177 с.
2. Бойченко О. В. Шоєв на кшталт шатокуа / О. В. Бойченко. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2003. – 136 с.
3. Бойченко О. В. Шатокуа шнос / О. В. Бойченко. – Львів : Піраміда, 2004. – 192 с.
4. Бойченко О. В. Найвний мудрець Сократ: приклади амбівалентності традиційного образу / О. В. Бойченко // Традиційні сюжети та образи : дослідження. – Чернівці : Місто, 2004. – С. 159–181.
5. Бойченко О. В. „Московіяда” Юрія Андруховича як мономіфологічна ментіша / О. В. Бойченко // Питання літературознавства : науковий збірник. – Вип. 10. – Чернівці, 2003. – С. 22–30.

І НАРЕШТІ: ПРО ТИХ, ХТО ТУТ ПРАЦЮЄ

Іменний покажчик

Чехов А. П. 103	Шеллі П. Б. 25
Чоміна О. М. 71	Шиллер Ф. 16, 18, 20, 22, 61, 69, 77, 116
Шарп Т. 91	Шляпкін І. О. 58
Шаталова З. П. 13, 14, 18	Шолар А. 21
Шахматов О. О. 58	Шпербер М. 116
Шведов Ю. Ф. 31, 33	Штанок О. М. 43, 112
Шевченко Т. Г. 40, 59, 68, 69, 77, 86, 99, 120	Шелкова Т. О. 8–18, 51, 52
Шевченко В. Д. 66	Юрійчук М. І. 102
Шекспір В. 8, 20, 22, 26, 27, 29– 34, 36, 50, 51, 69, 74, 75, 101, 102, 113	

ЗМІСТ

Репліка консулянта.....	3
„Генетична історія” кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.....	5
Про тих, хто тут працював.....	45
Про тих, хто тут працює.....	109
Іменний покажчик.....	129

Наукове видання

Наталія Валеріанівна Нікоряк
Альона Романівна Бойчук

*Чернетка кафедральної історії
(історіографічна спроба)*

Відповідальний за випуск проф. *Червинецька О. В.*

Комп'ютерна верстка *Бойчук А. Р., Нікоряк Н. В.*

Дизайн обкладинки Кочерган І. Р.

Підписано до друку 22.09.2015. Формат 60 x 84/16.

Папір офсетний. Друк різнографічний. Ум.-друк. арк. 7,4.

Обл.-вид. арк. 8,0. Тираж 100. Зам. М-106п.

Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету
58012, Чернівці, вул. Копцюбинського, 2

Свідчення суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.